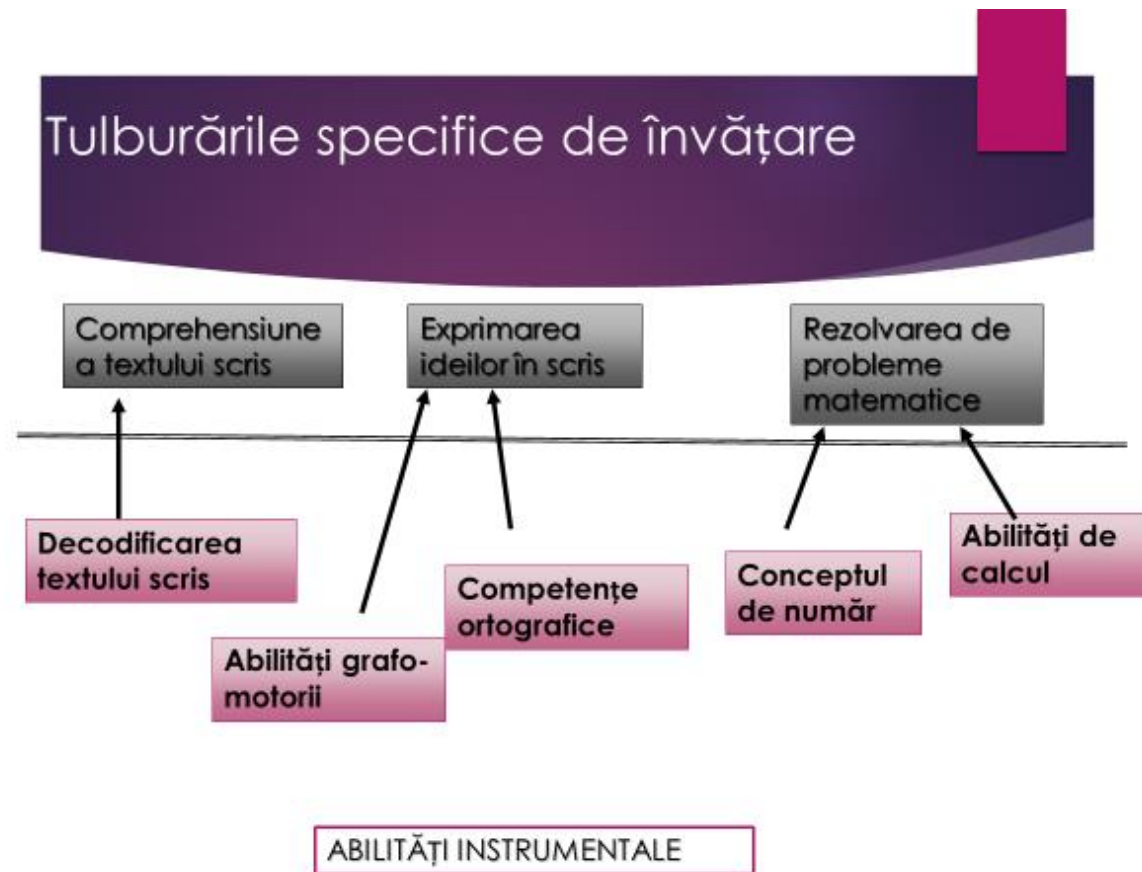

Psiholog Clinician Lorana GAVRIL - Demersul diagnostic în tulburările specifice de învățare

Clasificarea TSI conform ICD-10

- ▶ **F81.0 Tulburare specifică a cititului** (sunt cuprinse aici atât tulburarea de decodificare a textului scris, cât și tulburarea de înțelegere a textului; în cazul în care codul se referă doar la cea din urmă, acest fapt trebuie specificat);
- ▶ **F81.1 Tulburare specifică a scrisului** (acest cod se referă la tulburarea numită dizortografie, și se utilizează atunci când dizortografia nu apare ca un aspect secundar al dislexiei);
- ▶ **F81.2 Tulburare specifică a abilităților aritmetice;**
- ▶ **F81.3 Tulburare mixtă a abilităților școlare** (se codifică astfel cazurile în care tulburarea specifică a abilităților aritmetice se asociază tulburării specifice a cititului sau scrisului);
- ▶ **F81.8 Alte tulburări specifice de dezvoltare a abilităților școlare** (se codifică astfel tulburarea dezvoltării expresive a scrisului și disgrafia, dacă apare în absența unui context de tulburare specifică a dezvoltării motorii);
- ▶ **F82.1 Tulburare specifică a dezvoltării motorii** (se codifică astfel cazurile de disgrafie dacă aceasta se încadrează într-un context mai amplu de tulburare a abilităților motorii).

Psiholog Clinician Lorana GAVRIL - Demersul diagnostic în tulburările specifice de învățare

Criterii diagnostice - DSM-5

▶ **DSM-5 diagnostic code 315.00.**

- ▶ 1. Tulburare specifică de învățare a **citirii** (F81.0), cu posibile deficite la nivelul:
 - ▶ Acurateței citirii
 - ▶ Vitezei de citire (fluență)
 - ▶ Comprehensiunii textului scris

Notă: Dislexia este un termen alternativ folosit pentru a denumi un pattern de simptome ce cuprinde:

- probleme privind acuratețea și fluența recunoașterii cuvintelor,
- decodificare deficitară,
- abilități de spelling deficitare.

Criterii diagnostice - DSM-5

▶ **DSM-5 diagnostic code 315.2**

- ▶ 2. Tulburare specifică de învățare care afectează **exprimarea în scris, incluzând deficite la nivelul:**
 - ▶ Acurateței în spelling (F81.1)
 - ▶ Corectitudinii gramaticale și a punctuației (F81.1)
 - ▶ Fluenței și legibilității scrierii (F81.8 sau F82.1)
 - ▶ Clarității și organizării expunerii în scris (F81.8)

Criterii diagnostice - DSM-5

▶ **DSM-5 diagnostic code 315.1**

- ▶ 3. Tulburare specifică de învățare a **matematicii** (F81.2) caracterizată de un deficit la nivelul:
 - ▶ Simțului numerelor (Number sense)
 - ▶ Memorizării unor fapte numerice (arithmetic facts)
 - ▶ Acurateței și fluenței în calcul (învățarea algoritmilor)
 - ▶ Raționamentului de tip matematic

Psiholog Clinician Lorana GAVRIL - Demersul diagnostic în tulburările specifice de învățare

Criteria diagnostice - DSM-5

- ▶ **A. Dificultăți în învățare și în utilizarea abilităților de tip academic așa cum indică prezența a cel puțin unuia dintre următoarele simptome care a persistat cel puțin 6 luni în ciuda luării unor măsuri de intervenție specifice pentru contracararea lor:**
- ▶ **1. Citirea cuvintelor imprecisă sau lentă și necesită efort excesiv** (ex. citește cu voce tare cuvinte izolate în mod eronat sau lent și cu multe ezitări, adesea ghicește cuvintele, are dificultăți în a pronunța unele cuvinte).
- ▶ **2. Dificultăți în înțelegerea semnificației textului citit** (ex. poate citi în mod corect textul, dar nu înțelege secvența, relațiile, nu face inferențe sau nu înțelege sensul mai profund a ceea ce citește).
- ▶ **3. Dificultăți de spelling** (ex. omite, adaugă sau face substituții de vocale sau consoane).
- ▶ **4. Dificultăți în exprimarea scrisă** (ex. face numeroase erori gramaticale și de punctuație în cadrul propozițiilor; are o organizare deficitară a paragrafelor; exprimarea în scris a ideilor este neclară).
- ▶ **5. Dificultăți în însușirea conceptului de număr, a faptelor numerice sau a calculelor** (ex. are o slabă înțelegere a numerelor, a mărimii lor, a relațiilor dintre ele; face calcule pe degete chiar și când numerele sunt mici, fără să cunoască operațiile simple ca și colegii săi; se pierde în calculele aritmetice și poate să inverseze proceduri).
- ▶ **6. Dificultăți în raționamentul matematic** (ex. are grave dificultăți în aplicarea conceptelor matematice, a faptelor și procedurilor necesare rezolvării unor probleme de tip cantitativ).

Criteria diagnostice - DSM-5

- ▶ **B. Abilitățile academice afectate sunt în mod substanțial și cuantificabil sub nivelul așteptat având în vedere vârsta cronologică, și au un impact semnificativ asupra performanțelor academice sau profesionale, sau asupra activităților vieții cotidiene, așa cum este demonstrat prin aplicarea unor instrumente de măsură standardizate și printr-o evaluare de tip clinic. Pentru subiecții cu vârstă de la 17 ani în sus, o istorie documentată a dificultăților de învățare poate substitui evaluarea cu metode clinice standardizate.**

Psiholog Clinician Lorana GAVRIL - Demersul diagnostic în tulburările specifice de învățare

Criterii diagnostice - DSM-5

- ▶ C. Dificultățile de învățare încep la vârsta școlarizării dar pot să nu se manifeste pe deplin până în momentul în care solicitarea abilităților de tip academic afectate depășește capacitățile limitate ale subiectului (ex. în teste cu limită de timp, în lectura sau elaborarea unor lucrări lungi și complexe cu un timp limită scurt, sau sarcini de tip școlar/academic cu un grad înalt de dificultate).
- ▶ D. Dificultățile de învățare nu pot fi explicate mai bine prin dizabilități de tip intelectual, acuitate vizuală sau auditivă deficitară, alte tulburări de tip mental sau neurologic, prin adversități de tip psihosocial, prin insuficienta cunoaștere a limbii în care se face instruirea, sau printr-o educație inadecvată

Obiectivele demersului diagnostic

- ▶ Încadrarea nosografică a tulburării (diagnostic clinic)
- ▶ Explicarea fenomenelor prezentate de pacient (diagnostic funcțional)
- ▶ Formularea unei previziuni privind evoluția tulburării
- ▶ Formularea unei strategii terapeutice cu obiectivul de a modifica evoluția naturală a tulburării